

Lễ cúng đường *Ahar hamah* អារហាម អាហាម

Lễ cúng đường và là lễ vong xá đầu năm cũng là một lễ hội được tổ chức đồng loạt ở các thôn làng của người Chăm. Nghi lễ không ngoài mục đích cúng bái vong hồn cho thần yàng đi săn bắn dùng chân nghi dọc đường cũng như những vong hồn xấu số không nơi nương tựa. Về tổ chức thì do làng thực hiện, các hộ gia đình trong thôn làng đóng góp tiền của và công sức để thực hiện. Nghi lễ có định kỳ 1 năm vào đầu tháng giêng Chăm lịch hàng năm trước hoặc sau lễ tống ôn, với thời gian một buổi vào sáng hay buổi chiều. Về địa điểm hành lễ tại một sân bãi ngoài đầu làng.

Nghi lễ do chức sắc *ong kadhar* ឲ្យ កាដា thầy kéo đàn nhi *rabep* រាបេ hay chức sắc bà bóng *muk pajuw* មុក បាឃូ chủ lễ và không có chức sắc đồng hành lễ. Về thú vật và gia cầm với 1 con dê *pabaiy* បាបាយ nướng nguyên con còn gọi *pabaiy kadang hakul salao* បាបាយ កាង អាគុល សាលោ và 2 con gà *mnuk* មណូក cho 5 mâm cơm lễ. Với các món ăn gồm : Cơm *lisei* សិសៃ - Dê nướng nguyên con *pabaiy drei aem* បាបាយ ទ្រៃ អែម - Thịt gà *ri-laow manuk* រិសោ វ មណូក - Canh gà *aia habai manuk* អាយ ហៃ មណូក - Mắm chấm *masin* ម៉ាសិន - Nhúm muối hạt *sara* សារ៉ា . Và các vật lễ khác nước trà *aia caiy* អាយ គាយ , quả trứng gà *baoh manuk* ហៃ មណូក , trầu cau *hala panâng* ហា ប៉ា ង và rượu *alak* អា ល . Với các loại bánh trái thì chỉ có : Bánh bột gạo hấp *hakul* អា គុល , chè xôi *bu ndiép* ហូ ណិ យ៉ , trái cây *baoh kuyau* ហៃ គួយ , chuối *patei* ប៉ តៃ .

Còn về nhạc cụ thì không có và chỉ có lời cúng vái và khăn vái của *ong kadhar* ឲ្យ កាដា hay *muk pajuw* មុក បាឃូ là chính. Với các vật dụng thiết yếu.

Quảng Văn Đại